

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 634/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva zaručeného v čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves a jeho uzneseniami sp. zn. 15 Erd 6/2015 z 3. novembra 2015 (Rvp 16461/2015) a sp. zn. 15 Erd 5/2015 z 3. novembra 2015 (Rvp 16462/2015) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami Rvp 16461/2015 a Rvp 16462/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 634/2016.

Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na ich prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 21. decembra 2015 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“), práva zaručeného v čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 14 dohovoru uzneseniami Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) uvedenými v záhlaví tohto rozhodnutia, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

2. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá *inter alia* poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmlúv o úvere uzavretých s dlžníkmi úvery, na zabezpečenie ktorých boli účastníkmi zmluvného vzťahu uzatvorené rozhodcovské doložky, resp. rozhodcovské zmluvy. Sťažovateľka podala návrhy na začatie exekúcií, v ktorých požadovala výkon rozhodcovských rozsudkov. Okresný súd napadnutými uzneseniami zastavil exekučné konania z dôvodu, že o totožných veciach sťažovateľky sa koná v skôr začatých exekučných konaniach.

3. Sťažovateľka vyjadruje nesúhlas s napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu; vytýka im nesprávne právne posúdenie existencie prekážky rozhodutej veci a predčasnosť rozhodnutia o zastavení exekučného konania vo fáze, kedy podľa názoru sťažovateľky je súd oprávnený rozhodovať len o udelení poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie, resp. o zamietnutí takéhoto návrhu. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd „... rozhodol nad rámec zverenej právomoci; svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom...“. Sťažovateľka namieta, že exekučný súd vôbec nerozhodol o jej návrhu na udelenie poverenia súdnemu exekútorovi, a poukazuje na právny názor Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), podľa ktorého zásada kontradiktórnosti zahŕňa aj právo

účastníkov konania oboznamovať sa a vyjadrovať sa k právnym dôvodom uplatňovaným ex offio, na ktorých chce súd založiť svoje rozhodnutie.

4. Sťažovateľka tiež tvrdí, že v namietaných veciach „... *exekučný súd nesprávne aplikoval § 251 ods. 4, § 159 ods. 3, § 104 ods. 1 prvá veta a § 103 OSP, pretože v exekučnom konaní nie je možné na predchádzajúce exekučné konanie, ktoré sa skončilo uznesením o zastavení exekúcie... aplikovať zásadu res iudicata*“. Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že „*Exekučné konanie nemá merito veci, o ktorom by sa rozhodovalo, ale predstavuje len proces. Akékoľvek skončenie exekučného konania, preto nie je spôsobilé vytvoriť prekážku rozhodnutej veci.*“.

5. Sťažovateľka odôvodňuje svoje sťažnosti aj tým, že „*Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti... či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej... ako aj materiálnej... V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť... rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom.*“.

6. Sťažovateľka namieta, že okresný súd napadnutými uzneseniami a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, porušil aj základné právo garantované v čl. 47 charty. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje najmä na rozsudok Súdneho dvora vo veci Banif Plus Bank Zrt proti Csaba Cipani a spol. sp. zn. C-472/11 z 21. februára 2013, z ktorého má vyplývať, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý konštatoval *ex offio* nekalú povahu zmluvnej podmienky, nemusí k tomu, aby vyvodil právne dôsledky z tohto záveru, čakať, či spotrebiteľ informovaný o svojich právach navrhne, aby uvedená podmienka bola zrušená. Zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti však zaväzuje vnútroštátny súd, ktorý konštatoval v rámci preskúmania

ex offio nekalú povahu zmluvnej podmienky, informovať o tom účastníkov konania v spore a vyzvať ich, aby sa k tomu kontradiktórne vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel ustanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy.

7. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej sťažnostiach rozhodol nálezmi, v ktorých vysloví porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 14 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a zrušil napadnuté uznesenia a veci vrátil okresnému súdu, prípadne na ďalšie konanie. Sťažovateľka tiež žiada, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie a úhradu trov konania.

8. Ústavný súd z napadnutých rozhodnutí okresného súdu zistil, že týmito uzneseniami boli zastavené exekučné konania podľa § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku [v znení účinnom do 31. júna 2016, pozn. (ďalej len „OSP“)] s odôvodnením, že exekučné konania vedené na podklade tých istých exekučných titulov, vo vzťahu k tým istým účastníkom konania sú predmetom predchádzajúcich neskončených exekučných konaní a tvoria prekážku litispendencie (§ 83 OSP), ktorá je neodstrániteľnou podmienkou konania a bráni pokračovaniu konania o tej istej veci. Okresný súd v poučeniach svojich rozhodnutí uviedol, že odvolanie proti týmto rozhodnutiam je prípustné.

II.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

9. Podľa § 31a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

10. V zmysle § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také veci, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 166 ods. 1 CSP.

11. S prihliadnutím na obsah sťažností uvedených vo výrokovej časti tohto uznesenia, z ktorého je nepochybná právna a skutková súvislosť týchto sťažností, ako aj na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených ustanovení ústavy a práv zaručených dohovorom, dodatkovým protokolom a chartou napadnutými uzneseniami okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

15. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Sťažovateľka tvrdí, že napadnutými uzneseniami okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, boli porušené ňou označené práva. Podľa tvrdení sťažovateľky okresný súd vydal svoje rozhodnutia na základe nesprávneho právneho posúdenia vecí a s použitím nesprávnej aplikácie a interpretácie práva. Napadnutými uzneseniami malo podľa sťažovateľky dôjsť k ohrozeniu jej existujúcich pohľadávok. Sťažovateľka tiež namieta, že v napadnutých konaniach mala výrazne nevýhodné postavenie a súdy s ňou zaobchádzali odlišne.

17. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

18. Podľa § 36 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení

d'alších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „exekučný poriadok“) exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie.

19. Začatie exekučného konania bráni tomu, aby v tej istej veci prebiehalo iné exekučné konanie. Ak oprávnený podá návrh na vykonanie exekúcie v tej istej veci niekoľkým exekútorom, exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého na vykonanie poverí súd; v ostatných prípadoch sa exekučné konanie zastaví. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie (§ 36 ods. 3 exekučného poriadku v znení účinnom do 22. decembra 2015).

20. Ako z napadnutých uznesení vyplýva, tieto obsahujú poučenie o tom, že odvolanie je proti nim prípustné. Sťažovateľka teda mohla proti týmto rozhodnutiam podať odvolania, o ktorých bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť odvolací súd. Právomoc druhostupňového súdu rozhodnúť o odvolaniach sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

21. Keďže sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2016